

ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ - ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΑΤΡΑΣ

ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ. ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΣΗΜΕΡΑ

Γεωργία Ροδοπούλου, MD, PhD, Γ. Γραμματέας ΕΣΥΝ Πάτρας

ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΣΤΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ 9 & 10/11/2019

ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ

ΠΟΣΟ ΕΠΙΚΑΙΡΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ (Εκθεση ΕΚΤΕΠΝ,2019)

- 62% Ευρωπαίων πολιτών τοποθετούν το πρόβλημα των ναρκωτικών στη θέση 6 στην κλίμακα από 1-10.
- 450.000 θάνατοι ετησίως από ναρκωτικά (ΠΟΥ).

Στην Ελλάδα (Στοιχεία ΕΠΙΨΥ,2018)

- Αύξηση της χρήσης ψυχοδραστικών ουσιών,
- Αύξηση όλων των εξαρτήσεων (τυχερά παιχνίδια, διαδίκτυο, τροφή, υπερβολική σωματική άσκηση, ουσίες)
- Αύξηση των ψυχικών νοσημάτων, των αυτοκτονιών

Νέα δεδομένα στα χρόνια της κρίσης

- Ναρκωτικά της κρίσης
- Μείωση κινήτρου για θεραπεία
- Αύξηση των υποτροπών

ΧΡΗΣΗ ΟΥΣΙΩΝ: ΕΝΑ ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

- Είναι πρόβλημα διαχρονικό (από τις απαρχές της ανθρώπινης ιστορίας) συνυφασμένο με την ανθρώπινη φύση.
- Υπάρχουν διαφοροποιήσεις στην εκδήλωσή του στην πορεία των χρόνων: Αποδεκτή και ελεγχόμενη χρήση αρχικά - Κοινωνικό πρόβλημα με χαρακτηριστικά τοξικομανίας σήμερα.
- Βασικές αιτίες: οι κοινωνικές και οικονομικές αλλαγές του 19^{ου} αι., που επιβεβαιώνουν ότι η τοξικομανία δεν οφείλεται απλά στην ύπαρξη των ουσιών.

ΤΟΞΙΚΟΜΑΝΙΑ

- Η τοξικομανία το 19^ο αι. εκδηλώνεται ως οπιομανία.
- Το 1805, απομονώθηκε η μορφίνη από το όπιο, η οποία χρησιμοποιήθηκε ως ισχυρό παυσίπονο κυρίως σε τραυματίες πολέμου. Η ευρεία χρήση της οδήγησε στην μορφινομανία.
- 1830: παράγεται η κωδεΐνη (παυσίπονο, αντιβηχικό).
- Αργότερα κυκλοφορεί η κοκαΐνη.
- Το 1898 κυκλοφορεί στο εμπόριο η ηρωίνη από την BAYER για φαρμακευτική χρήση και αντιμετώπιση της μορφινομανίας και η ιστορία επαναλαμβάνεται. Εμφανίζεται η ηρωινομανία.
- Ακολουθούν στα μέσα του 20ού αι. τα συνθετικά οπιοειδή (μεθαδόνη και βουπρενορφίνη), τα οποία χρησιμοποιούνται και σήμερα ως υποκατάστατα στους εξαρτημένους από οπιούχα (ηρωίνη). Και τα συνθετικά οπιοειδή προκαλούν εξάρτηση.

ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ ΕΠΟΧΗΣ

ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ ΑΣΠΙΡΙΝΗΣ-ΗΡΩΙΝΗΣ

ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ ΚΟΚΑΙΝΗΣ

ΕΛΕΓΧΟΣ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ

- Από τα τέλη του 19^{ου} αι. άρχισαν οι προσπάθειες για τον έλεγχο των ναρκωτικών.
- Μετά τον Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο (1946) ιδρύθηκε από τον ΟΗΕ η Επιτροπή για τα Ναρκωτικά CND (Commission on Narcotic Drugs). Συνεδριάζει κάθε χρόνο στη Βιέννη. Συμμετέχουν τα κράτη-μέλη του ΟΗΕ.
- 1968:** Ιδρύθηκε το INCB (International Narcotics Control Board)
- 1997:** UNODC (United Nations Office on Drugs and Crime) .Βιέννη
- Ε.Ε.(1993):** EMCDDA (European Monitoring Center for Drugs and other Addiction).Έδρα: Λισαβόνα.

ΕΛΛΑΔΑ

- ΕΚΤΕΠΝ** (Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και Πληροφόρησης για τα Ναρκωτικά, 1993) . Από το 2018 λειτουργεί ως μονάδα του ΕΠΙΨΥ.

ΕΠΙΨΥ (Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγιεινής,1989)

- ΦΟΡΕΙΣ ΠΡΟΛΗΨΗΣ – ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ** ΟΚΑΝΑ (1993), ΚΕΘΕΑ(1983), ΕΣΥ, ΜΚΟ

ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ

ΟΡΙΣΜΟΙ ΒΑΣΙΚΩΝ ΟΡΩΝ

- ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ:** Ο όρος προτάθηκε από τον Γαληνό για να περιγράψει δραστικές ουσίες που μουδιάζουν ή νεκρώνουν, προκαλώντας απώλεια αισθήσεων ή παράλυση.

Σύμφωνα με την ΠΟΥ: Τα ναρκωτικά είναι, ουσίες που δρουν στο ΚΝΣ και μεταβάλλουν τη σωματική και ψυχική κατάσταση του ατόμου και προκαλούν εξάρτηση ψυχική ή και σωματική.

Αργότερα, η ΠΟΥ υιοθέτησε τους παρακάτω όρους:

- 1964: ΕΞΑΡΤΗΣΗ (addiction) – ΕΞΑΡΤΗΣΙΟΓΟΝΕΣ ΟΥΣΙΕΣ νόμιμες ή παράνομες – ΕΞΑΡΤΗΤΙΚΕΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΕΣ** (Αντί των όρων ΤΟΞΙΚΟΜΑΝΙΑ ΚΑΙ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ, διευρύνοντας το πεδίο της εξάρτησης πέραν των ουσιών).

- **2004: ΨΥΧΟΤΡΟΠΕΣ - ΨΥΧΟΔΡΑΣΤΙΚΕΣ ΟΥΣΙΕΣ:** Ουσίες που μεταβάλλουν το συναίσθημα, την αντίληψη ή την εγκεφαλική λειτουργία του χρήστη και χρησιμοποιούνται μέσω οποιασδήποτε οδού.
- **ΕΘΙΣΜΟΣ (Addiction) Συνώνυμο της τοξικομανίας:** Επαναλαμβανόμενη και καταναγκαστική χρήση ψυχοδραστικής ουσίας με περιοδική ή χρόνια τοξίκωση, μεγάλη δυσκολία εκούσιας διακοπής ή τροποποίησης της χρήσης και τάση για εξασφάλιση της ουσίας με οποιονδήποτε τρόπο.(ΠΟΥ)

Σύμφωνα με τα 2 κυρίως χρησιμοποιούμενα ταξινομικά συστήματα (ICD-10 και DSM-IV-TR/2013) οι διαταραχές που συνδέονται με τη χρήση ψυχοδραστικών ουσιών διακρίνονται σε:

ΚΑΤΑΧΡΗΣΗ (Substance Abuse) και

ΕΞΑΡΤΗΣΗ (Dependence): Επικρατεί ως ιατρικός όρος. Αποτελεί κλινική-ψυχιατρική διάγνωση σύμφωνα με το DSM-IV. Διακρίνεται σε:

Ψυχική (εθισμός)

Σωματική: Ανοχή και Στερητικό σύνδρομο

ΚΑΤΑΧΡΗΣΗ : Δυσπροσαρμοστικό πρότυπο χρήσης ουσιών που οδηγεί σε έκπτωση ή ενόχληση όπως εκδηλώνεται με ένα τουλάχιστον από τα παρακάτω σε μια περίοδο 12 μηνών.

1. Υποτροπιάζουσα χρήση με επακόλουθο αποτυχία εκπλήρωσης βασικών υποχρεώσεων στην εργασία, στο σπίτι, στο σχολείο κ.λ.π.
2. Υποτροπιάζουσα χρήση σε καταστάσεις στις οποίες είναι σωματικά επικίνδυνη (οδήγηση).
3. Υποτροπιάζοντα προβλήματα με το νόμο λόγω χρήσης της ουσίας.
4. Συνεχιζόμενη χρήση παρά την ύπαρξη μόνιμων ή υποτροπιαζόντων κοινωνικών ή διαπροσωπικών προβλημάτων (διαπληκτισμοί κ.λ.π.)

ΕΞΑΡΤΗΣΗ: Δυσπροσαρμοστικό πρότυπο χρήσης στο οποίο εκδηλώνονται 3 ή περισσότερα από τα παρακάτω σε περίοδο 12 μηνών.

1. **Ανοχή**
2. **Στέρηση**
3. Επίμονη επιθυμία για λήψη της ουσίας και ανεπιτυχείς προσπάθειες διακοπής.

- E.E.:**630.000 χρήστες σε υποκατάσταση , 30.000 σε στεγνά προγράμματα (2015)
- ΕΛΛΑΔΑ:** Προγράμματα από το 1996. Σήμερα λειτουργούν υπό τον ΟΚΑΝΑ 57 μονάδες υποκατάστασης μεθαδόνης ή βουπρενορφίνης.
- Η επιτυχία τους μετριέται με όρους ατομικής και δημόσιας υγείας και όχι σε σχέση με τα επίπεδα χρήσης.
- Κόστος στεγνών: 3πλάσιο προγραμμάτων υποκατάστασης.

Ενστάσεις που εγείρονται από τους υποστηρικτές της ψυχοκοινωνικής προσέγγισης για την ερμηνεία της εξάρτησης:

- 1. Η Ιατρική προσέγγιση δεν εξηγεί το υψηλό ποσοστό θεραπείας της εξάρτησης (>70%) , που εξασφαλίζουν τα στεγνά θεραπευτικά προγράμματα.
- 2.Παρά τις συνεχείς έρευνες δεν έχει ταυτοποιηθεί κάποιο γονίδιο που να εξηγεί τη διαφορετική συμπεριφορά των ατόμων απέναντι στα ναρκωτικά.
- Η ιατρικοποίηση εξυπηρετεί πολιτικές σκοπιμότητες, που αποσκοπούν στην απενοχοποίηση της τάξης που ασκεί εξουσία για το πρόβλημα, στην περιθωριοποίηση των εξαρτημένων και εν τέλει στην εξάπλωση της χρήσης που αποτελεί εργαλείο άσκησης χειραγώγησης και κοινωνικού ελέγχου.

ΧΩΡΟΙ ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΗΣ (Drug consumption rooms)

Στις παρεμβάσεις για την πρόληψη των θανάτων από υπερβολική δόση στην Ευρώπη, περιλαμβάνονται αίθουσες επιτηρούμενης χρήσης και η διάθεση της ναλοξόνης (αντίδοτο σε περιπτώσεις overdose).

Αίθουσες επιτηρούμενης χρήσης λειτουργούν πλέον σε έξι χώρες της ΕΕ (Δανία, Ολλανδία, Γερμανία, Ισπανία, Λουξεμβούργο, Γαλλία) καθώς και στη Νορβηγία (συνολικά 78 εγκαταστάσεις στις επτά χώρες).

Ενστάσεις:

Ενθαρρύνεται η χρήση, μειώνεται το κίνητρο για θεραπεία, νομιμοποιείται στη συνείδηση της νέας γενιάς η ύπαρξη και χρήση ναρκωτικών ουσιών.

Αντιπρόταση: Street work, Χώροι ελεύθεροι από ουσίες.

ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΕΘΙΣΤΙΚΩΝ - ΨΥΧΟΤΡΟΠΩΝ ΟΥΣΙΩΝ

ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ ΤΟΥΣ

- Φυσικές** , μορφίνη, κωδεΐνη, μαριχουάνα,χασίς.
- Συνθετικές** , πεθιδίνη, μεθαδόνη, βουπρενορφίνη, αμφεταμίνες, συνθετικά κανναβινοειδή –spice, designer drugs – legal και herbal highs).
- Ημισυνθετικές**, οπιοειδή, ηρωίνη, πεθιδίνη, κοκαΐνη.

ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΔΡΑΣΗΣ ΤΟΥΣ στο ΚΝΣ

- Κατασταλτικές** (βαρβιτουρικά, αγχολυτικά, αλκοόλ)
- Οπιοειδή** (μορφίνη, ηρωίνη, κωδεΐνη, πεθιδίνη ,μεθαδόνη)
- Διεγερτικές**(αμφεταμίνες, κωδεΐνη)
- Προϊόντα ινδικής κάνναβης** (μαριχουάνα, χασίς)
- Παραισθησιογόνα** (LSD, ecstasy,κάνναβη)
- Εισπνεόμενες πτητικές** (αεροζόλ, κόλλες, διαλύτες χρωμάτων)
- Άλλες** μη κατηγοριοποιημένες ουσίες

ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΟ ΑΝ ΕΙΝΑΙ ΝΟΜΙΜΕΣ Η ΟΧΙ

➤ **ΝΟΜΙΜΕΣ**

Αλκοόλ, Καπνός.

➤ **ΝΟΜΙΜΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΓΟΓΡΑΦΟΥΜΕΝΕΣ ΑΠΌ ΓΙΑΤΡΟΥΣ**

Βενζοδιαζεπίνες-Ηρεμιστικά,

Υπνωτικά,

Οπιοειδή,

Βαρβιτουρικά.

➤ ΠΑΡΑΝΟΜΕΣ

Ηρωίνη, Κοκαΐνη, Αμφεταμίνες, Κάνναβη κ.λ.π.

ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΡΡΕΠΕΙΑ ΣΕ ΕΞΑΡΤΗΣΗ Ή ΤΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ

Ποσοστό χρηστών που γίνονται εξαρτημένοι

Νικοτίνη	32%
Ηρωίνη	23%
Κοκαΐνη	17%
Αλκοόλ	15%
Άλλα διεγερτικά	11%
Κάνναβη	9%
Ηρεμιστικά	9%
Εισπνεόμενα	4%

Το δυναμικό εξάρτησης κυμαίνεται ανάλογα με το οικογενειακό ιστορικό, περιβαλλοντικούς παράγοντες, την ποσότητα και τη συχνότητα χρήσης της ουσίας.

ΤΑ ΠΙΟ ΣΥΧΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΜΕΝΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ

ΚΑΝΝΑΒΗ. Το πιο διαδεδομένο ναρκωτικό στον κόσμο.

20% του πληθυσμού σε όλο τον κόσμο (18-24 ετών) έχει κάνει χρήση τον τελευταίο χρόνο.

ΕΥΡΩΠΗ: 22 εκτμ. χρήστες, 3 εκτμ. εξαρτημένοι.

Τα προϊόντα κάνναβης αντιπροσωπεύουν το μεγαλύτερο μερίδιο (38%) της λιανικής αγοράς παράνομων ουσιών στην Ευρώπη, με αξία η οποία εκτιμάται μέχρι και 12,9 δισεκατομμύρια ευρώ το χρόνο.

Η φυτική κάνναβη προέρχεται από εγχώριες καλλιέργειες, κυρίως σε εσωτερικούς χώρους. Το μεγαλύτερο μέρος ρητίνης κάνναβης προέρχεται κυρίως από το Μαρόκο.

- Δραστική ουσία THC. Επιτρεπτό όριο 0,2-0,3%. Προκαλεί εξάρτηση.

Θετική εξέταση ούρων για 4 εβδομάδες)

Συμπτώματα τοξίκωσης (μετά από 10'-30'. Διάρκεια 2-4 ώρες).

Ευφορία ή καμιά φορά και δυσφορία	Ψευδαισθήσεις
Άγχος	Παραληρητικές διωκτικές ιδέες
Ανεξήγητα γέλια	Κρίσεις πανικού σε υψηλές δόσεις
Ερυθρότητα επιπεφυκότων	Κανναβική ψύχωση (με διάρκεια έως 6 εβδομάδες)
Ξηροστομία	
Αυξημένη όρεξη για γλυκά	
Στρεβλή αντίληψη χρόνου	
Ταχυκαρδία	
Υποθερμία	

Η μακροχρόνια χρήση κάνναβης οδηγεί σε:

Αγχώδη ή καταθλιπτική συνδρομή, διαταραχή ανώτερων νοητικών λειτουργιών (μνήμη, συγκέντρωση, σκέψη, προσοχή, χωροχρονική αντίληψη)

Σύνδρομο απάθειας και έλλειψης κινήτρων (amotivational syndrome)

Δευτερογενώς ΧΑΑ ή καρκίνος πνευμόνων

Μελέτες αναφέρουν 2πλάσια ή 3πλάσια πιθανότητα νόσησης από σχιζοφρένεια σε άτομα που έκαναν χρήση από τη μετεφηβική ηλικία, και 5πλάσιο κίνδυνο σε άτομα κάτω των 16 ετών που κάνουν συστηματική χρήση. Αυξημένο κίνδυνο έχουν και οι χρήστες αμφεταμινών.

Οι περισσότεροι χρήστες που απευθύνονται σε θεραπευτικά προγράμματα αναφέρουν ως κύρια ουσία χρήσης την κάνναβη (85%).

Το 34,2% όσων ζητούν για πρώτη φορά θεραπεία απεξάρτησης στη χώρα μας, είναι εξαρτημένοι από κάνναβη. (ΕΠΙΨΥ, 2017)

ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ ΚΑΝΝΑΒΗΣ

- Ν.4523/2018: Νομιμοποίηση κάνναβης για φαρμακευτικούς σκοπούς με δυνατότητα εισαγωγής σκευασμάτων Cannabis Sativa L με THC>0,2%.

ΕΟΦ : Ενδείξεις χρήσης σε:

- Ναυτία -Εμέτους λόγω χημειοθεραπείας
- Νευροπαθητικό πόνο
- Πολλαπλή σκλήρυνση

Η νομιμοποίηση της κάνναβης για ψυχαγωγική χρήση οδηγεί σε ανάπτυξη αγοράς προϊόντων κάνναβης, όπως, βρώσιμα, υγρά για ηλεκτρονικά τσιγάρα, έλαια κ.ά. που πωλούνται σε καταστήματα υγιεινής διατροφής (απουσία ελέγχου για περιεκτικότητα σε THC).

ΕΚΣΤΑΣΗ (MDMA). Συνθετικό, παράγωγο αμφεταμίνης. Διεγερτικό – ψευδαισθησιογόνο.

Συνηθισμένο σε χώρους ψυχαγωγίας.

Ευφορία, μεγάλη ενεργητικότητα, αϋπνία, ανορεξία, παραλήρημα.

Αύξηση ΑΠ, ταχυκαρδία, εφίδρωση, αφυδάτωση, υπερθερμία.

Κίνδυνος εμφράγματος και καρδιακής ανακοπής.

SISA, METH, ICE

Κρυσταλλική μεθαμφεταμίνη με υγρά μπαταρίας, αιθανόλη κ.ά.. Καπνίζεται με ειδική πίπα.
«Κοκαΐνη των φτωχών».

Πολύ ισχυρή με μακράς διάρκειας δράση
Προκαλεί έντονη επιθετικότητα.

GHB ή G. Σκόνη ή διάλυμα. Μικρής διάρκειας δράση. Δύσκολο να ανιχνευθεί. «Σιρόπι του βιασμού». Αυξάνει libido . Σε μεγαλύτερη δόση μεγάλη καταστολή.

ΗΡΩΙΝΗ. Κατασταλτική ΚΝΣ. (ευφορία, γαλήνη, υπνηλία, δυσαρθρία, μύση, επιβράδυνση)

Ε/Φ χρήση σε 30% χρηστών. Καπνίζεται ή εισπνέεται. Δράση σε 7'' ή 15-30''.

ΚΕΤΑΜΙΝΗ (Special K)

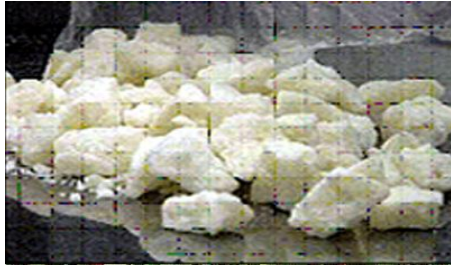
- Μορφή υγρή ή σκόνη. Καπνίζεται (μαζί με κάνναβη ή καπνό), εισπνέεται ή λαμβάνεται Ε/Φ.
- Διέγερση, επιθετικότητα, παραισθήσεις, επιληπτικές κρίσεις, υπέρταση, εφίδρωση, κώμα.. Σε χώρους διασκέδασης.

ΚΟΚΑΙΝΗ

- Έντονη ευφορική, διεγερτική δράση.
- Διάρκεια 30 λεπτά με μία ώρα.
- Εισπνοή , τριβή σε ούλα ή Ε/Φ λήψη. Απορροφάται από τους βλεννογόνους.
- Σε διακοπή λήψης έντονη κατάθλιψη με αυτοκτονικό ιδεασμό.

SPEEDBALL. Μίγμα κοκαΐνης-ηρωίνης. Σε Ε/Φ χρήση συχνά θανατηφόρο.

ΚΡΑΚ

Καθαρή αλκαλική κοκαΐνη, πολύ ισχυρή με μικρότερη διάρκεια δράσης (15'). Καπνίζεται.

Οι χρήστες μπορεί να μείνουν άπνοι και χωρίς να πεινούν για μέρες.

ΤΑ 6 ΧΕΙΡΟΤΕΡΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΠΟΥ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ

ΥΑΒΑ: 80% καθαρή μεθαμφεταμίνη-20% παράγωγα

Ηρωίνης και καφεΐνης, αλάτι, λίθιο μπαταρίας. Έντονα διγερτικό και τοξικό. Αϋπνία για ημέρες. Ισχυρό παραισθησιογόνο.

BATH SALTS

Συνθετικές με πολλές άλλες προσμίξεις. Έντονα διεγερτικό. Προκαλεί παραληρηματική παράνοια, παραισθήσεις, βίαιη συμπεριφορά (κανιβαλισμός) 10 φορές πιο ισχυρό από την κοκαΐνη. Εισπνοή, μάσηση, Ε/Φ χρήση, κατάποση.

ΣΚΟΠΟΛΑΜΙΝΗ: “Ανάσα του διαβόλου”. Πολύ ισχυρό. Φυτικής προέλευσης. Πίνεται με ποτό ή καπνίζεται. Μετατρέπει το χρήστη σε άβουλο ον, προκαλεί αμνησία. Οι χρήστες γίνονται εύκολα θύματα βιασμών ή κλοπών .

ETORPHINE: Συνθετικό οπιοειδές 3000 φορές πιο ισχυρό από την ηρωίνη. Μπορεί να προκαλέσει άμεσο θάνατο.

ΔΑΤΟΥΡΑ

Φυτικής προέλευσης (διαβολόχορτο). Ισχυρό παραισθησιογόνο. Συχνή αιτία θανάτου σε χρήστες.

DRAGONFLY

Συνθετικό. Φαιραιθυλαμίνη.

Παραισθησιογόνο (όπως το LSD). Πολύ ισχυρό, η δράση του διαρκεί έως και 3 ημέρες.

Προκαλεί σπασμούς, σοβαρή φλεβική ανεπάρκεια και θάνατο.

ΚΡΟΚΟΝΤΙΑ: «Σπιτική Ηρωίνη». Θρυμματισμένα χάπια κωδεΐνης με βενζίνη, ιώδιο, μαγειρικό λάδι, διαλυτικό μπογιάς και υγρό αναπτήρα.

- Νεκρώνει τους ιστούς.
- Διάρκεια ζωής χρήστη 2-3 χρόνια.

ΝΕΑ ΦΥΤΙΚΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ

ΚΑΘΙΝΟΝΗ

Από το φυτό KHAT (ενδημεί σε Ασία και Αφρική). Δράση παρόμοια με αμφεταμίνη.

Καπνίζεται, μασιέται ή προστίθεται στο φαγητό.

ΠΕΓΙΟΤ

Κάκτος. Ενδημεί στο Τέξας και στο Μεξικό.

Περιέχει την παραισθησιογόνο μεσκαλίνη.
Καπνίζεται, καταπίνεται.

Διάρκεια δράσης : 12 ώρες

ΜΑΓΙΚΑ ΜΑΝΙΤΑΡΙΑ

Περιέχουν ψιλοκυβίνη. Προκαλούν ευφορία και παραισθήσεις (οπτικές-ακουστικές).

Διάρκεια δράσης: 9 ώρες.

ΕΙΣΠΝΕΟΜΕΝΑ/ ΠΤΗΤΙΚΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ

Διαλύτες, Κόλλες, Αρωματικά χρωμάτων, καύσιμα.

Νόμιμες, φθηνές ουσίες,
χρησιμοποιούνται από νεαρά άτομα.

ΤΟΞΙΚΩΣΗ – ΣΤΕΡΗΤΙΚΟ ΣΥΝΔΡΟΜΟ

ΤΟΞΙΚΩΣΗ: οξεία μέθη λόγω πρόσφατης λήψης μιας ουσίας

ΣΤΕΡΗΤΙΚΟ ΣΥΝΔΡΟΜΟ (withdrawal syndrome)

Εκδηλώνεται μετά από μείωση της δόσης ή απότομη διακοπή της χρησιμοποιούμενης ουσίας (προϋποθέτει σωματική εξάρτηση).

Διάρκεια: Τα έντονα συμπτώματα λίγες ημέρες , τα ηπιότερα παραμένουν για μερικές εβδομάδες.

Τα σωματικά συμπτώματα ποικίλλουν ανάλογα με τη χρησιμοποιούμενη ουσία (είναι αντίθετα από αυτά που προκαλεί η τοξίκωση).

ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ ΤΟΞΙΚΩΣΗΣ

ΑΜΦΕΤΑΜΙΝΕΣ (ΧΤC) ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΕΓΕΡΤΙΚΕΣ ΟΥΣΙΕΣ

Ευφορία, αυξημένη αυτοπεποίθηση, ενσυναίσθηση και υποκειμενικό αίσθημα εγγύτητας με άλλα άτομα. Αυξημένη ή μειωμένη ΑΠ, μυδρίαση, τρόμος, αταξία, δύσπνοια, κεφαλαλγία, ταχυκαρδία ή βραδυκαρδία, εφίδρωση, ρίγη, υπερθερμία, ερυθρότητα. Συσπάσεις μέχρι τετανίας ή σπασμών, που μπορεί να οδηγήσουν σε κώμα ή θάνατο.

Στερητικό σ.: Δυσφορία, έντονη κόπωση, αϋπνία, αύξηση όρεξης, ζωντανά και άσχημα όνειρα, καταστολή ή διέγερση.

ΚΟΚΑΪΝΗ

Πιθανό διωκτικό παραλήρημα, ένταση-θυμός, υπερευαισθησία, ψυχοκινητική διέγερση.

Ρίγη, ναυτία-έμετοι, ανορεξία, αναπνευστική καταστολή, καρδιακή αρρυθμία, σύγχυση, σπασμοί δυσκινησία, δυστονία, κώμα.

Σε μακροχρόνια χρήση κοκαΐνης αγγειακά εγκεφαλικά επεισόδια, έμφραγμα μυοκαρδίου, καρδιακές αρρυθμίες, μυοκαρδιοπάθειες.

Στερητικό σ.: Δυσφορία, έως κατάθλιψη και αυτοκτονία. Έντονη κόπωση, ζωντανά δυσάρεστα όνειρα, Αϋπνία ή υπερυπνία , Αυξημένη όρεξη, Ψυχοκινητική επιβράδυνση ή διέγερση, Έκπτωση κοινωνικής και επαγγελματικής λειτουργικότητας.

ΟΠΙΟΕΙΔΗ

Σε μακροχρόνια χρήση επηρεάζονται σημαντικά και άλλα νευρωνικά κυκλώματα, τα οποία σχετίζονται με ανώτερες γνωστικές λειτουργίες, όπως: η μάθηση, η μνήμη, η βούληση, η ευθυκρισία, η συνολική συμπεριφορά, καθώς και η ικανότητα ανταπόκρισης σε καταστάσεις έντονης συναισθηματικής πίεσης.

ΧΡΗΣΗ ΟΥΣΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

- 6 στους 10 εξαρτημένους βρίσκονται σε μακροχρόνια ανεργία πριν τη χρήση. 5 στους 10 δεν έχει ολοκληρώσει τη βασική εκπαίδευση.
- Από τους 25000 (περίπου) εξαρτημένους 50% είναι ενταγμένοι σε κάποιο πρόγραμμα. 85% στην υποκατάσταση, 15 % σε στεγνό.
- 35% ενταγμένων σε στεγνά θεραπευτικά προγράμματα αναφέρουν ως κύρια ουσία χρήσης την κάνναβη. ΠΟΛΥΤΟΞΙΚΟΜΑΝΙΑ σε ποσοστό 71%.
- Ανοδική τάση χρήσης κάνναβης και διεγερτικών ουσιών. Αύξηση της κατανάλωσης ηρεμιστικών και εισπνεόμενων. Χαμηλότερα ποσοστά χρήσης ουσιών από τις χώρες της Ευρώπης, πλην των εισπνεόμενων.

ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

(Έκθεση Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου για τα Ναρκωτικά, 2019)

- Σημαντική αύξηση χρήσης σε όλες τις ηλικιακές ομάδες. Αύξηση θανάτων.
- 96 εκτμ. Ευρωπαίοι (29%) 15-64 ετών έχουν δοκιμάσει ναρκωτικά.
- Ραγδαία αύξηση (πάνω από 35%) χρήσης κοκαΐνης .Αύξηση χρήσης κρακ. Μείωση χρήσης Ε/Φ ηρωίνης.
- Αύξηση κυκλοφορίας και χρήσης συνθετικών ναρκωτικών. 55 νέα το 2018.(συνολικά περίπου 730)..
- Κυριότερα συνθετικά: Οπιοειδή (μεθαδόνη, βουπρενορφίνη, φαιντανύλη), κανναβινοειδή.

- ΕΥΡΩΠΗ: 3 εκτμ. Εξαρτημένοι από κάνναβη.
- 1,3 από ηρωίνη.
- Συχνή αιτία εισόδου σε θεραπευτικά προγράμματα η χρήση συνθετικών ναρκωτικών. Αύξηση διαδικτυακών πλατφορμών πώλησης και μέσω dark web.
- Αύξηση θανάτων από υποκατάστατα

ΝΕΕΣ ΤΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΧΡΗΣΗ ΟΥΣΙΩΝ

- Αύξηση χρήσης διεγερτικών ουσιών (Αμφεταμίνες, Κοκαΐνη, Καθιόνες)
- Αύξηση χρήσης συνθετικών κανναβινοειδών (Herbal/ Legal highs)
- Κυκλοφορία Designer drugs, Party pills. 55% των θαμώνων clubs κάνουν χρήση σε Βρετανία, Ισπανία, Ελλάδα, Πορτογαλία.
- Διακίνηση μέσω διαδικτύου. Νέες οδοί λήψης (parashuting)
- ΠΟΛΥΤΟΞΙΚΟΜΑΝΙΑ

ΣΥΝΘΕΤΙΚΑ ΚΑΝΝΑΒΙΝΟΕΙΔΗ

- Εμφανίσθηκαν στην αγορά της Ευρώπης το 2004 ως μείγματα βοτάνων ή φυτικά θυμιάματα.
- Συνήθως υποκαθιστούν την κάνναβη. Προωθούνται ως νόμιμα προϊόντα (σιρόπια για βήχα, άλατα μπάνιου, αρωματικά χώρου). Καπνίζονται.
- Εμπορικές ονομασίες: spice, Head trip, Jamaican gold, K2, Black Extreme. Έχουν άγνωστη σύνθεση.
- Εκφεύγουν της δυνατότητας ελέγχου από τις διωκτικές αρχές. Συχνή η αλλαγή σύνθεσής τους.
- Προκαλούν: κρίσεις πανικού, ψυχωσικά επεισόδια, αύξηση αρτ.πίεσης, ταχυκαρδία, εμέτους και άλλες πιθανές βλάβες.

- ❑ Πωλούνται μέσω διαδικτύου και σε καπνοπωλεία (Head shops), ως νόμιμα προϊόντα με την ένδειξη: *are not tested for human consumption/ are research chemicals/ are not tested for risks*
- ❑ Το 2013 εντοπίστηκαν 84 συνθετικά κανναβινοειδή. (ΕΚΤΕΠΝ)

ΣΥΝΗΘΕΙΣ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΕΣ ΠΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΥΝ ΣΥΝΘΕΤΙΚΑ ΚΑΝΝΑΒΙΝΟΕΙΔΗ

HEAD SHOP

ΔΗΜΟΦΙΛΗ (ΝΕΑ) ΕΞΑΡΤΗΣΙΟΓΟΝΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

- Συνθετικά κανναβινοειδή
- Κρυσταλλική μεθαμφεταμίνη (σίσα)
- Κάνναβη υδροπονικής καλλιέργειας (skunk). Προέρχεται από διασταύρωση στελεχών μεξικανικής, ταϊλανδικής και αφγανικής κάνναβης με 20-60% THC, έναντι 1-3% στη φυσική κάνναβη. Πολύ τοξική με πρόκληση μόνιμων βλαβών στον εγκέφαλο και εκδήλωση έντονων ψυχωσικών συμπτωμάτων. Αντικαθιστούν τις παραδοσιακές ποικιλίες του φυτού στην Ευρώπη και στο Μαρόκο, λόγω της μεγάλης ζήτησης που έχουν.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

- Διευρύνεται η κατανάλωση των ουσιών (κυρίως συνθετικών), και προβάλλεται η κουλτούρα της χρήσης με κάθε τρόπο.
- Οι μηχανισμοί ελέγχου των ναρκωτικών που υιοθετούνται από τα κράτη δεν αντιμετωπίζουν το πρόβλημα.
- Ανάγκη για στροφή στην ΠΡΩΤΟΓΕΝΗ ΠΟΛΗΨΗ (μείωση της ζήτησης).
- Με δεδομένο, ότι, τα ναρκωτικά δεν αποτελούν ιατρικό πρόβλημα, αλλά πρωτίστως κοινωνικό και πολυπαραγοντικό, η ανάπτυξη δράσεων σε όλα τα επίπεδα ζωής, στην οικογένεια, στην εργασία, στην εκπαίδευση στον πολιτισμό, στον αθλητισμό, στην αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου της νεολαίας, είναι σίγουρος και ασφαλής τρόπος αντιμετώπισης.
- Αναγκαία η κινητοποίηση όλης της κοινότητας για την υποστήριξη προγραμμάτων Πρωτογενούς Πρόληψης, καθώς και η υποχρέωση της πολιτείας να σχεδιάζει, να υλοποιεί και να καλύπτει οικονομικά τα προγράμματα αυτά. (ΚΕΘΕΑ,2014: εξοικονόμηση 6,5 ευρώ για κάθε 1 ευρώ που ξοδεύεται στην Πρόληψη).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. ΨΑΞΑΜΕ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ ΚΑΙ ΒΡΗΚΑΜΕ ΣΚΙΕΣ, Κ.ΜΑΤΣΑ, 1995
2. ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ, Γ.Ν.ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ΚΑΙ ΣΥΝ., 2000
3. CANNABIS SATIVA. Μ.ΜΑΡΣΕΛΟΣ, Α.ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΙΔΟΥ, 2005

4. ΕΝΔΟΓΕΝΕΣ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΝΝΑΒΙΝΟΕΙΔΩΝ. Γ.ΠΑΝΑΓΗΣ, Α.ΚΑΣΤΕΛΛΑΚΗΣ, 2006
5. ΕΞΑΡΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ, Φ.ΖΑΦΕΙΡΙΔΗΣ, 2009
6. ΕΠΙΨΥ. ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΟ ΜΑΘΗΤΙΚΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟ ΓΙΑ ΧΡΗΣΗ ΕΞΑΡΤΗΣΙΟΓΟΝΩΝ ΟΥΣΙΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΕΞΑΡΤΗΤΙΚΕΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΕΣ,2015
7. ΕΠΙΨΥ. Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΔΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ, 2017
8. ΠΟΡΙΣΜΑ-ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΑΤΡΙΚΗ ΧΡΗΣΗ ΚΑΝΝΑΒΗΣ, 2017
9. ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΟΗΕ ΓΙΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ, 2017
10. ΕΚΘΕΣΗ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟΥ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ, 2017
11. ΕΚΘΕΣΗ ΟΗΕ ΓΙΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ, 2018
12. ΤΕΚΘΕΣΗ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟΥ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ, 2019
13. ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ ΤΩΝ ΕΞΑΡΤΗΣΕΩΝ, Γ.ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, Ι.ΛΙΑΠΠΑΣ, Ε.ΛΥΚΟΥΡΑΣ

